

Prædiken til 20. søndag efter trinitatis

Matt. 21, 28-44

Ude i skolegården løber en flok børn rundt. De leger. Det er efterår, og bladene suser rundt – i blæsten dannes levende cirkler af den sommerfrakke, som den store kastanje i midten af skolegården nu har smidt; de brune og knasende blade drøner rundt og udgør kulissen til børnenes højlydte leg. Særligt én dreng er på dupperne. Det er ham, der leder og fordeler rollerne i et fantastisk eventyr. Ti minutter tidligere har de siddet inde i klasseværelset og sammen set afslutningen på en mægtig fortælling; et eventyr med konger, riddere, smukke prinsesser, farlige drager og onde troldmænd. Og nu skal eventyret igen bringes til live i skolegården. Drengen har udråbt sig selv til konge. Det er de andre med på. Han kan huske så mange detaljer fra klasseværelset, og det er sjovt at gøre skuespillet efter.

Men ... han er nu noget streng, når de andre glemmer, hvad han har sagt. Han bliver noget tvær og råber lidt højere, hvis hans kammerater ikke holder sig nøje til hans gengivelse af eventyret. For det er jo ikke ligegyldigt, hvordan de står med deres fantasi-værd! Og det betyder faktisk noget, hvis dragen kommer ind i legen, før ridderne er klar; før kongen har givet sine kampordre,

og før prinsesserne er placeret sikkert i klatrestativets tårnværelse. Efter lidt tid er der et par børn fra en anden klasse, som synes, at eventyrlegen ser spændende ud, og de spørger, om de må være med. En af dem har også et træsværd, som han lige har lavet i sløjd. Det passer jo perfekt. ”Nej!”, siger kongedrengen. Alle roller er jo fordelt. Og der kan ikke bare sådan være flere prinsesser og flere troldmænd. Og desuden har den anden klasse jo ikke set eventyret, så de ved ikke, hvad det går ud på. Og faktisk er det ikke træsværd, men store sværd af jern, som er de rigtige til legen. Når det ikke kan være præcis, som det skal være, så er det bedre helt at undvære. De nytilkomne børn går igen. Og pludselig forlader et par af ridderne også legen. Det er ikke så sjovt at lege kongedrengens leg, når de ikke selv må byde ind med noget – og de ville egentlig gerne have haft dem fra den anden klasse med. Men kongedrengen fortsætter instruktionerne, for han ved præcis, hvordan historien skal udfolde sig. Der bliver lidt dårlig stemning blandt drager og prinsesser, og pludselig er det svært at holde gang i eventyret. Og nu bliver der kaldt ovre fra boldbanen. Der inviteres til rundbold; blandede hold. De

grønne drageskæl forsvinder hurtigt, ligesom riddersnes rustninger og prinsessernes kjoler. Kongedrengen står tilbage i efterårsblæsten, og med tanken holder han godt fast i sin guldkrone. Det er bare ikke så let at sende en ridderhær, som han ikke har, af sted for at besejre en drage, som ikke længe er der. Og ja ... prinsesserne spiller jo alligevel rundbold.

Det er jo ikke fordi, vi ikke kan forstå kongedrengen. Han havde set noget mægtigt og ville så gerne gengive og gennemleve noget mindst lige så mægtigt. Og når noget skal være på en bestemt måde, så må der jo være en leder. En, som har styr på formål, vision, regler og en, som ved, hvor grænserne skal gå til alt det, som ikke er en del af det mægtige. For der må jo være noget, som bliver nødt til at stå uden for. Ellers er der ikke noget, som adskiller det mægtige fra det almindelige.

Der er ikke så langt fra skolegårdens selvudnævnte eventyrkonge til vingårdens bønder. Og hvad enten motivet for at slutte tæt og uigennemtrængelig ring om det mægtige er forestillinger om det, der er præcis rigtigt, eller om det er grådighed, så tabes det projekt, som ellers var tænkt så skønt. Eventyrets prinsesser forsvinder; vingårdens høst når ikke dens rette ejer.

Det kan være vanskeligt at være efter den, som gerne vil beskytte det, han holder af. Det kan virke urimeligt at fordømme et oprigtigt ønske om at adskille det, som han ønsker at bevare intakt imod det, som han ikke ønsker skal være en del af det skønne. Ligesom eventyret er skrøbeligt for kongedrengen, er vingården skrøbelig for Gud. I

begge tilfælde skal det skønne passes og værnes om. Det er der ikke noget galt i. Men der, hvor vi fejler, er dér, hvor vi glemmer, at vi ikke er ejer af vingården; dér, hvor vi glemmer vores ydmyghed og fejlagtigt tror, at vi har styr på, hvad der får vinstokkene til at trives; dér, hvor vi tror, at vi ved, hvad der hører til *inden for*, og hvad der må forblive *uden for*! Gud vil vingården! Det er både hans gave til os, og det er hans ønske for os. Det er derfor, han ”bygger vagttårne” og det er derfor, han ”sætter et gærde op”. Det er derfor, han lader nogen passe på vingården. Gud ønsker dens frugtbare afkast; ikke for sin egen skyld, men fordi han ved, at lige præcis dét er det bedste for alt det, han har skabt. Og ikke mindst ønsker han, at vi mennesker skal forstå, hvad det er, der giver vingården dens frodighed.

Og det er ikke, at vi sætter os selv i Guds sted. Vingården trives ikke, når vi forsøger at påtage os Guds arbejdsopgaver; når vi forsøger at sætte nye hegn, eller når vi forsøger at bestemme *inden for* og *uden for*.

Men det er vanskeligt. For Gud vil heller ikke, at vi skal sidde stille og vente på høsten. Det kan slet ikke lade sig gøre. Høsten af Guds vingård er nemlig, når mennesket – når vi! – handler i kærlighed til mennesket ved vores side. Druerne fra vingården er, når vi vil og gør det, som er i næstens bedste interesse; når vi handler, så andre trives. Vi må således igen og igen tage vare på høsten. Og dermed til stadighed huske, at Gud ikke er og aldrig bliver færdig med sin vingård.

Evangeliet er nemlig ikke bare en bevaringsværdig fortælling; et værdisæt, som vi hænger op på vores vægge og en gang imel-

lem ved lejlighed tager ned og støver af. Evangeliet er livet, som Gud vil, at vi skal leve det. Fortællingen om Guds vingård er ikke bare en historie om et Israel, som ikke var sin gave – sin opgave – værdig. Læser vi den sådan, bliver vi selvretfærdige og sætter os selv som dommere over de mennesker, som var i verden længe før os. Vi glemmer dermed de mure, vi selv bygger op i en forglemmelse af, at Gud ikke har brug for vores hjælp til at anlægge sin vingård. Evangeliets fortælling handler ikke om ”de andre”. Nej, den handler om os. Det er os, der skal forstå, at vi ikke skal sætte os i den stol, som er Guds at sidde i. Det er os, der skal forstå, at vi ikke er i stand til at vurdere, hvem der må lege med og hvem, der må forvises. Præcis, som Jesu tilhørere, må vi forstå, acceptere og efterleve Guds ønske om en frodig høst. Vi skal ikke sætte stokkene, vi skal sørge for at gøre vindruer og ikke vilddruer.

At sætte os selv i dommerstolen kan aldrig give det afkast, som Gud ønsker for os. At slutte tæt og uigennemtrængelig ring om det, vi vurderer at være Guds plan, kan aldrig gavne den, som kommer til at stå uden for. At vende et andet menneske ryggen; at kaste med sten; at prygle og slå ihjel, kan aldrig fremme druens sødme. At bygge mure kan aldrig være gratis.

En gang imellem ser vi os nødsaget til at gøre det alligevel – bygge hegn og sætte uden for – og ja ... så må vi leve med de konsekvenser, dette byggeri får. Måske bliver det endda for en stund lidt nemmere, og mere uforstyrret at skabe frodig høst, men mon ikke Gud – himlens og jordens; altings skaber – havde gjort alting nemmere og me-

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

re uforstyrret, hvis det havde været dét, der var meningen?

Nej, vi kan ikke forstå det hele! Vi kan ikke sætte os i Guds sted og anlægge den mark, som vi selv udgør høsten af. Men det er heller ikke vores opgave – det er ikke den gave, vi har fået fra Gud. Men vi kan faktisk lukke inde i stedet for at lukke ude. Vi kan holde af og holde om i stedet for at holde nede. Vi kan huske os selv på, hvad det er, der får os og derfor også hende ved vores side til at glædes og blomstre.

Vi kan værne om det mægtige og skønne, som tilgiver, når vi alligevel kommer til at fælde dom og det, som bryder ned og lukker ind, når vi alligevel kom til at mure op og lukke ude. Vi kan værne om det mægtige og skønne, som lader små kongedrenge spille rundbold med prinsesser, når et eventyr brister, og der er brug for hjælp til at skabe et nyt.

I skal se med kærlighedens øjne,
alt det skabte skal I passe på.
I skal ikke tro på gyldne løgne,
i mit rige er de store små.
I skal ikke frygte nogen fjende,
kærlighedens liv har ingen ende.

Amen!

Inger Bettina Franch

Struer, Humlum og Resen

Salmer:

743, 396, 318, 15, 447, 732